

Een *Pseudoliva vertebralis* Marquet et al., 2008 uit de Zanden en Mergels van Alden Biesen

Een bijdrage van Marijn T. Roosen

Tijdens het doorzoeken van een gedoneerde collectie op het Natuurhistorisch Museum Rotterdam, kwam ik een opvallend schelpje tegen tussen materiaal dat bij het Kasteel Alden Biesen is verzameld in de gelijknamige Zanden en Mergels van Alden Biesen (Atuatuca Formatie*). Dit schelpje (fig. 1) deed mij al gelijk denken aan een *Pseudoliva* door de glans van de schelp, het goed geconserveerde kleurpatroon en de algemene vorm (Vermeij, 1998). *Pseudolivia* is echter geen genus dat je verwacht in deze euryhaliene afzettingen. Na het nader vergelijken met afbeeldingen en beschrijvingen in het boek van Marquet et al. (2008) over de schelpen uit de Atuatuca Formatie, blijkt dat er al eerder één exemplaar van dit genus was aangetroffen in de Vertebraten horizon (Zanden van Boutersem). Deze soort is toen beschreven als *Pseudoliva vertebralis* nov. sp., omdat dat exemplaar alleen al zo ver afweek van alle andere Pseudolividae uit fossiele afzettingen in België en omgeving dat het wel een nieuwe soort móest zijn. De karakteristieken waarmee Marquet et al. (2008) de soort onderscheiden van andere Pseudolividae, zijn ook duidelijk herkenbaar aan het exemplaar in de NMR collectie: de relatief slanke schelpvorm, de radiaalsculptuur die bestaat uit groeilijnen die op onregelmatige afstand van elkaar staan, de afwezigheid van knobbels, de sterke spiralen die alleen boven- en onderaan de winding aanwezig zijn en de bruine kleurband tussen deze spiralen. Al met al beschouw ik deze twee exemplaren dus als dezelfde soort: *Pseudoliva vertebralis* Marquet et al., 2008.

* In de jongere literatuur wordt de Atuatuca Formatie vaak ook wel als Borgloon Formatie aangeduid. De Atuatuca Formatie is echter veel eerder geïntroduceerd dan de Borgloon Formatie, waardoor de Atuatuca Formatie in theorie prioriteit heeft over de Borgloon Formatie (Janssen et al., 1976; Maréchal & Laga, 1988). Tenzij dat het gebruik van de naam Borgloon Formatie in de toekomst nog beter onderbouwd gaat worden, is het naar mijn mening beter om Atuatuca Formatie te blijven gebruiken.

Dat dit over het algemeen volledig mariene genus nu al twee keer is aangetroffen in euryhaliene afzettingen, is wel opmerkelijk. Mogelijk had de soort dus een betere resistentie tegen een lager zoutgehalte dan gedacht. Echter blijft het met maar twee exemplaren bij speculeren. Ze zouden bijvoorbeeld herwerkt kunnen zijn of zijn gemigreerd in een periode waarin het wisselende zoutgehalte van dit estuarium aan de hoge kant zat. Hopelijk dat er na deze melding meerdere exemplaren uit privécollecties opduiken die meer duidelijkheid bieden over het voorkomen van deze soort in de Atuatuca Formatie.

Literatuur

- Janssen, A.W., V.W.M. van Hinsbergh & M.C. Cadée, 1976. Oligocene deposits in the region north of Tongeren (Belgium), with the description of a new lithostratigraphical unit: The Atuatuca Formation. – Mededelingen van de Werkgroep Tertiaire en Kwartaire Geologie 13 (3): 75-115.
- Maréchal, R. & P. Laga, 1988, Voorstel lithostratigrafische indeling van het Paleogeen. Nationale Commissies voor stratigrafie, commissie: Tertiair.
- Marquet, R., J. Lenaerts, C. Karnekamp & R. Smith, 2008. The Molluscan Fauna of The Borgloon Formation in Belgium (Rupelian, Early Oligocene). – Paleontos (12): 1-100.
- Vermeij, G. J., 1998. Generic revision of the Neogastropod family Pseudolividae. – The Nautilus 111 (2): 53-84.

Marijn T. Roosen, Natural History Museum Rotterdam Westzeedijk 345 (Museumpark), 3015 AA, Rotterdam, The Netherlands, e-mail: marijn.roosen@gmail.com

Fig. 1. *Pseudoliva vertebralis* Marquet et al., 2008. (NMR993000098160), Zanden en Mergels van Alden Biesen, Alden Biesen Kasteel, Bilzen, Limburg (België). H: 17 mm.

